

Dingsdag

den 10 April.

FRANKFORT, den 5^{den} April

Brieven uit Rome, van den 24^{den} Maart, melden het volgende: Eergisteren had de graaf *St. Aulaire* eene audientie bij Zijne Heiligheid. Dit was het eerste gehoor na de inneming van Ancona. De graaf gaf aan den heiligen vader bericht hoe het Fransche kabinet afkeurde de handelwijze bij die gelegenheid, welke strijdig was met de gegevene instructiën; zette de vredelievende bedoelingen van zijn hof nader uiteen; doch liep ook tevens het aanzoek om de eindelijke toestemming van den heiligen vader tot een langer verblijf der Franschen in Ancona. De Paus zal waarschijnlijk de vraag aan de vereenigde mogendheden voorlezen, en het gevolg kan eerst bekend worden na het antwoord op eene nieuwe brief, welke de graaf *St. Aulaire*, ten gevolge dezer audientia, aan den secretaris van staat heeft ingezonden.

— Uit *Moskwa* wordt den 25^{den} Maart gemeld: « Bij ons hier in *Moskwa* ziet het er vroeder uit. Een verbond van vreesachtige misdadigers heeft door de laatste maanden het gerocht weten te verbreiden, dat het op het land van den hertog en eene tweede revolutie toegelegd wordt. Sedert den 25^{den} Maart worden er gedurig huiszoekingen gedaan en personen in hechtenis genomen. Tot dus verre zijn echter geene de minste sporen van eene zamenzwering ontdekt. De bewerkers van dit treurspel zijn intusschen zeer verheugd, dat het kan gelukt is, den hertog tot gewelddadige en toch nuttelooze maatregelen te verleiden, die hem ten laatste bij het volk werkelijk gehaat kunnen maken. De couranten, welke in deze stad uitgegeven worden, houdt evenwel niet op, de strengste vervolging te prediken tegen al wat maar van liberalismus verdacht kan worden gehouden.

— Merkwaardig is het, dat op eenen bij de *Turksche* regering opgehouden staat, het volgende omtrent *Algiers* staat aangesteed: « Blijft onbetwist, dat de overgave door de *Fransche* troepen, en teruggave aan de *Porte*, waartoe *Frankrijk* zich ten sterkste verbonden heeft.»

— In *Prussen* bevinden zich nog 4300 *Polen*, die, ingeval zij niet naar *Polen* terugkeeren of in het land behoorlijk kunnen onderkomen, te sloop naar *Frankrijk* zouden gebragt worden. Doch de *Fransche* regering schijnt er thans weinig mede gediend te wezen en pogingen aan te wenden om van dit bezoek verschoond te blijven.

— De staten-vergadering van het keurvorstendom *Hessen* is, in hare zitting van den 29^{den} Maart, tot een besluit gekomen over een nieuw ontwerp van wet op de burgerwapening; eene zaak, waarover sinds eenigen tijd zoo veel geschreven en gesproken is. Zij heeft onderscheidene wijzigingen in het ontwerp gemaakt, en het vervolgens met 44 tegen 1 stem aangenomen.

De keurprins van *Hessen* heeft een uitstap naar *Frankfort* gedaan, waar zijn vader, de keurvorst, zich tegenwoordig bevindt. Deze reis heeft tot velerlei geruchten aanleiding gegeven. Sommigen zeggen, dat een der groote hoven het verlangen zou hebben te kennen gegeven, dat de keurvorst zelf weder de teugels der regering in handen mogt nemen. De keurvorst heeft nu de afzigt tot het ontwerp van wet op de burgerwapening in betrekking staat, en het nu te bezien staat, of de regering dit ontwerp, zoo als het door de staten-vergadering gewijzigd is, wel zal goedkeuren.

— De onderscheidene *Duitsche* regeringen maken achtereenvolgens het besluit der bondsvergadering bekend omtrent het verbieden van de *Duitsche Tribune*, de *Westbode* en nog een ander dagblad, hetwelk te *Hannau* uitkwam.

Van den 6^{den} April.

Enige leden van de staten-vergadering van *Wartemburg*, die te *Stuttgert* ingeekomen zijn, hebben te zamen goedgevonden, om in de eerste vergadering, welke men denkt, dat in het laatst dezes jaars zal plaats hebben, eene voordragt tot het invoeren der vrijheid van de pers te doen.

— In sommige dagbladen vindt men bij herhaling klachten van de *Joden* te *Frankfort* over de alhier nog bestaande wet, dat jaarlijks niet meer dan 15 paar van buiten geboortigen mogen getrouwd worden.

Van den 7^{den} April.

Volgens brieven uit *Bologna*, hebben de *Oostenrijksche* huzaren, die naar *Pesaro* opgerukt waren, order ontvangen om naar *Rimini* en *Forlì* terug te trekken. De artillerie, welke tot de voorhoede behoort, en welke de bevel had om voorwaarts te rukken, heeft onder weg halt gemaakt. Dit *Rome* wordt gemeld, dat er geen *Engelsche* oorlogschepen bij *Ancona* zijn aangekomen.

BERLYN, den 5^{den} April.

Prins *Willem Albert* is van hier naar 's *Gravenhage* vertrokken.

PARIS, den 10^{den} April.

Gisteren en eergisteren hebben de voddensrapers oproerige bewegingen te *Parijs* gemaakt. Volgens hun voorgeven, was de nieuwe wijze van het vervoer der straatvuilnis, welke de tegenwoordige aannemer ingevoerd heeft, hun nadeelig. Zij hebben eenige der nieuwe vuilniswagens verbrijzeld en in de *Seine* geworpen, hier en daar lantaarnen stuk geslagen, en, door eene menigte volks ondersteund, ook een aanval op de gevangenis van *St. Pelagie* gedaan. De gewapende magt heeft de oproerigen op sommige punten met geweld uiteengedreven en de rust hersteld. De aannemer van het vervoer der vuilnis, de heer *Sauvallette*, beklagt zich in de dagbladen over de lasteringen, die ten zijnen opzichte verspreid waren. Men had uitgestrooid, dat hij de voddensrapers wilde weren, en dat hij een *Engelschman* was. Hij verklaart de voddensrapers geenszins nadeelig te zijn en een geboren *Franschman* te wezen, versierd met de orde van *Jubij* van het legioen van eer. — Nog eene andere omstandigheid heeft aanleiding gegeven tot onrustige bewegingen, deze namelijk: dat het gemeene volk de plotselinge sterfgevallen, welke plaats hebben, aan vergiftiging, en geenszins aan de *cholera* toeschrijft, en wat het ergste is, de regering de schuld geeft van deze vergiftiging, als welke ten oogmerk zou hebben om zich zondende van eenen overlast van bevolking te verlossen. Volgens de dagbladen loopen er werkelijk eenige lieden met gif rond, hetwelk zij hier en daar in vijntaten, waterpompen en melkvaten zouden hebben trachten te werpen. Men moet er sommigen op heeler daad betrapt hebben, en het volk heeft er een, die van deze misdaad beticht werd, gruwelijk doodgeschoten. De liberale bladen geven van alles de schuld aan de opruijngen der aanhangers van *Karel X* en ontzien zich niet, zonder genoegzaam bewijs, strenge vervolgingen tegen deze partij in te roepen. Er zijn werkelijk te midden van de oproerige volkshoopen door eenige lieden aanspraken gedaan, welke de strekking hadden om de tegenwoordige regering met geweld omver te werpen; doch het is niet uitgemaakt, door wien deze lieden in het werk gesteld zijn. Deze voorvallen en deze spanning der gemoederen, gevoegd bij de ontstaenis, welke de *cholera* verwekt, maken het leven te *Parijs* thans niet zeer aangenaam. 's Avonds ziet men over 't algemeen weinig menschen op straat, iedereen houdt zich zoo veel mogelijk in huis, en vrienden en geburen komen bij een om elkander aan te spreken en gerust te stellen.

Zonderling is het, dat bij het uitbarsten der *cholera* in *Rusland*, *Bohemen* en elders mede geruchten van vergiftiging zijn verspreid geworden, waardoor volksbewegingen zijn veroorzaakt.

De *cholera* verspreidt zich meer. In de laatste 24 uren, zijn er 317 personen door aangetast, waardoor het getal sedert het ontstaan der ziekte op 1052 wordt gebragt. Van dit getal zijn er 395 gestorven. De sterfte is dus tot nog toe niet zeer groot en bedraagt niet het dubbele der sterfte in gewone tijden.

In den omtrek van *Parijs* vertoont zich de *cholera* ook, en te *Calais* heeft zij zich mede geopenbaard.

Van het garnizoen, hetwelk 24 duizend man sterk is, zijn er tot dus verre 63 man aangetast, van welke 20 zijn overleden.

Aan de behoeftigen worden uitdeelingen gedaan. Dit zal kunnen medewerken om de rust te handhaven.

Men zegt, dat de *cholera* zich ook te *Tours* en *Bern* en *Geneve*, in *Zwitserland*, geopenbaard heeft.

— De vermaarde *de Martignac*, gewezen minister onder *Karel X*, de verdediger van den prins *de Polignac*, den eersten der laatste ministers van dien vorst, is overleden. Hij was laatstelijk nog lid van de kamer der afgevaardigden. Een der liberale bladen getuigt van hem, dat hij een opregt beminnenaar van zijn vaderland was.

— De maire van *Grenoble* heeft aan den president van de

ministers een verslag ingezonden van het gebeurde in die stad op den 11den, 12den en 13den Maart. Op den 11den Maart had er, gelijk gewoonlijk alle jaren, een gemaskerde optocht plaats. Daarbij werd eene bespottelijke voorstelling van de staatsbegroting, maar geenszins van den Koning of iemand van het hooge bestuur, gemaakt. Er zou een gemaskerd bal plaats hebben; maar de prefect liet het verbieden. Dit verwekte misnoegen, en eenig volk verzamelde zich 's anderen daags voor zijne woning om hem uit te jouten. Tegen den Koning of de hooge regering liet zich echter niemand hooren. De prefect liet twee commissarissen van politie bij zich komen en gaf hun, zonder het plaatselijke bestuur te kennen, last, om met behulp van gewapende magt de volksverzamelingen uit te drijven. Hij wilde ook een bataljon van de nationale garde onder de wapens hebben; maar er werd geen tijd genoeg gelaten, om hetzelve te boden. Eene kompagnie grenadiers dreef de volksmenigte voor zich heen, zonder in het laatst den commissaris bij zich te hebben. Eene kompagnie voltigeurs kwam haar van eenen anderen kant te ontmoeten en viel, in weerwil van het geroep van den commissaris van politie, om haar tegen te houden, met geveldde bajonet op de vluggende menigte aan. Zes en twintig personen werden op die wijze gekwetst. De maire verzekert, dat niemand van het volk eenigen aanval op de militairen heeft gedaan, dat niemand uit den hoop gewapend was, en dat ook, voor zoo veel men weet, niemand van de militairen is gekwetst geworden. Het vobrgevallene op dezen dag heeft aanleiding gegeven, dat men 's anderen daags, toen de nationale garde onder de wapens kwam, heeft verlangd, dat de posten van de stad aan haar overgegeven wierden, en het 35ste regiment zich uit de stad zoude verwijderen. Ook den prefect heeft men aangeraden om de stad te verlaten, omdat het volk op hem verbitterd was. De maire geeft aan den prefect voornamelijk de schuld van het voorgevallene.

— Tusschen militairen van het 35ste regiment, hetwelk naar Grenoble teruggekeerd is, en eenige burgers van Grenoble hebben gedurig tweegevechten plaats. Bij een der gevechten schijnt van eenen kant een verraderlijke aanval gedaan te zijn, waarover klagen zijn ingeleverd.

Van den 5den April.

De dagbladen melden heden, dat al de verspreide geruchten van vergifgingen bij onderzoek zijn gebleken valsch en ongegrond te zijn. Nogtans was het denkbeeld daarvan gisteren nog zoo sterk bij het gemeene volk gevestigd, dat hetzelve een aantal personen, die voor giftmengers gehouden werden, wreedaardig om het leven heeft gebracht. Vier of vijf personen zijn in de Seine geworpen en verdronken, en andere heeft men bij een der barrières in stukken gescheurd.

— De Londensche conferentie heeft, op aanzoek van Oostenrijk, Pruisen en Rusland besloten, dat het protocol voor de ratificatiën nog tot den 10den April geopend zal blijven. Men denkt echter, dat de ratificatie van Rusland reeds voor dien tijd uitgewisseld zal zijn.

LUIK, den 6den April.

De *Courrier de la Meuse* maakt met ophief gewag van een geschrift, hetwelk in den kerkelijken staat uitgekomen is, waarbij de opstand in België wordt verdedigd.

— Volgens brieven uit Londen, van den 3den dezer, wist men in die hoofdstad toen nog niet, dat de ratificatiën van het Belgische traktaat door Oostenrijk en Pruisen uitgewisseld waren.

BREDA, den 8sten April.

(Particuliere Correspondentie.)

De beide bataljons der onder de bevelen van den luitenant-kolonel *Veeren* staande afdeeling Geldersche schutters zijn gisteren en heden van hier vertrokken, om, volgens het door hen daartoe gedane verzoek, bij het mobiele leger geplaatst te worden. Met leedwezen zagen wij die manschappen onze muren verlaten, daar zij, gedurende hun verblijf alhier, de achting en genegenheid van een ieder hadden weten tot zich te trekken. Ter hunner vervanging zijn hier eergisteren Overijsselsche en gisteren Noord-Brabandsche schutters binnengerukt.

's GRAVENHAGE, den 8sten April.

Z. K. H. de Prins van Oranje is gisteren uit het hoofdkwartier aangekomen, om den verjaardag zijner jeugdige dochter in den kring van zijn gezin bij te wonen. Men voorziet, dat Z. K. H. weder spoedig naar het leger zal terugkeeren. Ook is Prins *Frederik* in de residentie aangekomen.

— De heer *Bangeman Huijgens*, onze gezant bij de vereenigde staten, die belangrijke nasporingen wegens de aan de Prinses van Oranje ontvreemde edelgesteenten, te Newyork, heeft in het werk gesteld, is alhier aangekomen. De persoon, die men vooral van den bedoelden diefstal schuldig houdt, de Italiaan *Carrara*, bevindt zich nog steeds te dezelfde in verzekerde bewaring.

— Het is thans zeker, dat de nota van graaf *Orloff* echt is, dat is, dat Z. Exc. eene dergelijke verklaring aan ons heeft ingeleverd; doch dat de Fransche bladen die misvormd hebben medegedeeld, met weglating van het hoofd en verandering van eenige voorname uitdruk-

kingen. De hoofd-inhoud en strekking blijven inmiddels dezelfde, en; zoo als het *Journal de la Haye* heden aanmerkt, kleurt Rusland alleen de onregtvaardigheid, welke Engeland en Frankrijk openlijk begaan.

— De zittingen der 2de kamer zijn tot den 5den of 10den Mei geschorst.

— De referendaria jhr. *J. C. Gevers* is, in plaats van den heer *O' Sullivan de Grass*, tot onzen legatie-secretaris te St. Petersburg benoemd.

— De letterkundige wereld zal zeker met belangstelling vernemen, dat de belangrijke hoekerij van den grooten *Bilderdijk* te Amsterdam in het openbaar zal worden verkocht.

NYMEGEN, den 5den April.

Heden waren Nijmeegsch ingezetenen getuige van een regt militair feest. Deze dag door Z. M. onzen beminden Koning bepaald zijnde, tot de uitreiking van het metalen kruis, ingesteld bij Z. M. besluit van 12 September 1831, aan de troepen op de citadel van Antwerpen en onderhoorigheden, heeft Hoogstdezelve goedgevonden te bepalen, dat ook de heeren generaals, brigade-kommandanten en opperbevelhebbers van vestingen, daarmede voor zoo verre zij daarop aanspraak hebben, gelijk-tijdig zullen worden versierd, opdat ook daardoor de aanspraak van alle de regthebbenden, op eene gelijktijdige uitgifte zoude worden erkend en kenbaar gemaakt. — Dienovereenkomstig ontving Zijne Excellentie, de heer luitenant-generaal *Howen*, het metalen kruis, als gerechtigd hetzelve te dragen.

Het garnizoen dezer vesting, bestaande in de 2de afd. schutterij van Groningen, het reserve bataljon der 14de afd. nat. inf., de kompagnien artillerie schutterij van Gelderland, Noord-Holland en Groningen, die van het 1ste bataljon veld-artillerie, het bataljon mineurs en sappeurs, zoo mede der kurassiers No. 1, was tot het bijwonen dezer plegtigheid in den voormiddag op het marktveld en in de Burgtstraat geschaard.

Onze achtungwaardige opperbevelhebber, Z. Exc. de heer luitenant-generaal *Howen*, versierd met het genoemde onderscheidings-teeken en gevolgd van eenen talrijken en luisterrijken staf, doorging de gelederen onzer dapperen, hun het blijk van Z. M. goedgunstigheid toonende, hetwelk door al de belanghebbenden behoorlijk is worden aangemerkt als een koninklijk blijk van welwillendheid, ook om hetzelve te danken.

Hierna defileerden al deze schoone en krachtvolle kompagnien, na een omtoering voorbij Z. Exc., onder het aanheffen der nationale vlaggen en in hunne juichtoonen ondersteund door het veld-muziek der 2de afdeeling schutterij van Groningen.

Eene talrijke schaar aanschouwde met verrukking deze militaire plegtigheid; uit vele publieke en partikuliere gebouwen waaide de Nederlandsche vlag; de vromge der bezetting deed zich tot den avond hooren en het schoonste voorjaars-weder begunstigde dit feest.

ARNHEM, den 8sten April.

Uit Zutphen verneemt men, dat, bij een, door heeren directoren en werkende leden van het muziek-collegie aldaar, op Zaterdag den 1den dezer, te geven concert, ten behoeve van den orkest-meester *G. A. Emmert*, die zich sinds geruimen tijd ziek bevindt, door hunne welwillendheid van den heer *Vrugt* jegens voornoemden orkest-meester, de beminnaren der toonkunst in de gelegenheid zullen zijn, de beroemde talenten van Nederlands eersten zanger te hooren.

Mengelwerk.

De moeilijkste weg.

Verdeeldheid in gevoelens was, van de vroegste tijden af, het kenmerk des menschelijken geslachts. Bepaalde het eene gedeelte zich tot het bewandelen van het regtsche, het andere koos niet zelden het linksche pad, om tot het wenschelijke wit te geraken, dat beide zich, met moeite en inspanning van krachten, bereikbaar voorstelden, namelijk een gewenscht geluk. Tusschen die beide pa den echter liep en loopt nog een andere weg, tot welks betreding men doorgaans weinig geuegen schein, en die echter, hoe men de menschelijke inzigten wenden of keeren moog, de eenige is, waarlangs men tot het voorgestelde doel geraken kan. Men noemt dien gewoonlijk *de moeilijke weg*. Hoe is het mogelijk, vraagt de verstandige denker, dat men steeds zoo veelvuldig eenen anderen weg, om het nuttige en doelmatige van dien weg moedwillig voorbij te laten, en het met rede begaafde wezen ooit heeft kunnen weifelen of nog weifelen kan, hem ter bewandeling alleen te kiezen? Het antwoord op die vraag is gemakkelijk: omdat die weg doorgaans strijdigheden oplevert met onze geliefkoosde meeningen en gevoelens, die zoo vele distelen mogen gendend worden, wier vertalrijking den doortogt niet zelden belemmert, en omdat de mensch het liefst langs bloemen zijner verbeelding wandelt, en gereeder is tot het vasthouden aan zijne eens aangenomen begrippen dan tot het opofferen zijner verkeerde neigingen. Van daar de onophoudelijke twisten om het zoogenoemde *mijn* en *dijn*, niet slechts tusschen eendingen (individu's) maar zelfs tusschen verschillende volken; van daar de omwentelingen en opstanden, de woelingen en verwarringen in onder-

scheidene oorden der minder of meer of meest beschaafde wereld; van daar de bloedige oorlogen en landverwoestingen gedurende de meer dan zes duizend jaren, dat er menschen op aarde bestaan; van daar eindelijk de noodlottige dagen, die wij thans beleven.

Een weg slechts bestaat er ter bereiking van het eenige wit, dat de natien van Europa, om ons slechts tot ons werelddeel te bepalen, zich voorstellen: het is die van bemiddeling; maar het is juist het bewandelen van dien weg, hetwelk velen hartelijk wenschen, maar nog meer halstarvig en moedwillig tegenwerken.

Zonderlinge tegenstrijdigheid in eene eeuw, die, in zoo vele opzichten, roem op toegenomene beschaving en verlichting mag dragen! Zonderlinge mengeling van gebeurtenissen, waaraan men, buiten persoonlijke ervaring, bezwaarlijk geloof zou kunnen hechten!

Wat de een duisternis noemt, noemt de ander licht; en wat deze begrijpelijk en aannemelijk tracht te maken, stoot gene door kracht van redenen, of magtspreken, omver. Verdeeldheid van gevoelens blijft dus de onzalige klip, waarop het geluk van velen schipbreuk lijdt; de noodlottige bron, waaruit talloze rampen en onheilen voor de maatschappij in het algemeen en voor menig lid derzelve in het bijzonder opwellen.

Voor twintig jaren werd ons dierbaar vaderland, overeenkomstig den wil der gezagvoerende mogendheden van Europa, met België vereenigd onder den titel van Koninkrijk der Nederlanden. Dat rijk werd bestuurd door eene wetgevende en uitvoerende magt, op hechte grondslagen, zoo men meende, gevestigd. Maar de verdeeldheid van gevoelens trad al spoedig te voorschijn en het huwelijk tusschen Noord- en Zuid-Nederland werd vruchtbaar in oneenigheden en botsingen van allerlei aard. Het Zuiden drong op eene wettige echtscheiding aan, en er werden scheidingsbieden bijeen geroepen, om uitspraak over de voorwaarden dier ontbinding daar te stellen. Vijftig staalstukken, protocollen gehaeten, werden ontworpen en uitgevaardigd, maar de schikkingen bleven niet te min onbeslist. Eenmaal reeds kwamen de beide partijen tot een bloedig gevecht en triomfeerde het Noorden op het Zuiden, schoon het pleitgeding niet te min onuitgevoerd bleef; thans staan ze andermaal in dreigende houding tegen elkander over; één woord wordt slechts vereischt om den kampstrijd te doen hervatten; maar dat woord kon de moodlottigste gevolgen voor geheel een werelddeel na, zich slepen en het blijft daarom nog onuitgesproken.

Bestaat er dan geen middelweg om die dreigende houding te doen eindigen en aan de beide partijen de gewenschte voldoening te verzekeren? Ja! Maar die weg is niet distelen van verschillende meeningen en gevoelens, want die het bewandelen hoogst moeilijk maken.

Legt de handen in een en verbindt u welken zij ook zij? Roept het belang aan den eenen kant. Handhaaft twen roem en onafhankelijkheid! roept de eer aan de andere zijde. België kan zonder Nederland niet welvaren zegt deze; Nederland was vroeger groot zonder België zegt gene; en door dat roepen en door dat zeggen en door dat verdeeld zijn in begrippen, blijft de middelweg onbewandeld en het belang van beide partijen onbevredigd.

Verbouw van Inlandsche Salade-Olie.

Niet anders wetende, of men gebruikte overal boom-olie over de krop-salade, stond ik niet weinig verwonderd, toen ik in eene streek kwam wonen, waar men vrij algemeen over dezelve warm gemaakte azijn, met boter vermengd, bezigde. Wilde ik het verkwikkend genot van de salade ondervinden; ik was verplicht mij aan dat zonderling gebruik te onderwerpen. Want in de winkels op mijne woonplaats, verkocht men geene boom-olie of zoo slecht, dat zij onbruikbaar was tot het voornoemde einde. Dit vond ik in een nabij gelegen plaatsje geene bruikbare boom-olie, en de stad, van waar ik dezelve ontbieden moest, was negen uren van mijne woonplaats verwijderd. Dat tijdig ontbieden werd wel eens vergeeten, en zoo zou ik op een middel, om zelf in deze behoefte te kunnen voorzien. Ik nam een kwart gedeelte van mijnen tamelijk ruimen tuin, bezaaide het met zoogenaamd papaverzaad en oogste daarvan zoo gezegend in, dat ik, na het zaad te hebben laten slaan, elf gewone flesschen zeer smakelijke salade-olie bezat. Onder het schrijven van bovenstaande, herinner ik mij eens gehoord te hebben, dat de oude heer van Bunnus reeds voor vele jaren zich sterk op dien verbouw heeft toegelegd op zijne buitenplaats, het Zand genoemd, liggende in de gemeente van Wilpe, niet ver van Deventer, en thans nog, meen ik, in het bezit van dezelfde zaden zoon H. BUNDE. Ik meen bij die gelegenheid tevens gehoord te hebben, dat men zich in die streek vrij algemeen op den verbouw van dit papaverzaad beyligt. Ik kwam op het denkbeeld, om hiervan iets te plaatsen in de Arnhamse Courant, die algemeen gelezen wordt, door het lezen van het onderstaande, voorkomende op bladz. 336 van het Weekblad voor den zoogenaamden gemeentewereld, uitgegeven door het departement Stad en Lande, behoorende tot de maatschappij tot Nut van 't Algemeen; eerste deel.

Veel geachte Medeburgers!

Daar de vermeerdering van huishoudelijke kundigheden eene voorname bedoeling van uw nuttig weekblad is, dunkt het mij niet ondienstig het volgende onder uwe aandacht te brengen. Men heeft, sedert korten tijd, in het naburig Gellerland, mankoppes of slaapbollen gezaaid, die (zoo gij weet) menigvuldig zaad opleveren, waarvan men olie laat slaan om in de lamp te branden, zijnde zoo veel zuiverder, dan onze gewone raap-olie; dat men dezelve, nadat ze een jaar gelegen heeft, even als boom-olie over de salade kan eten. (1) Ik heb eene aanzienlijke vrotwv gesproken, welke deze mankop-olie gewoonlijk over de salade gebruikt, mij bejuigende, dat er, even als aan de beste boom-olie, noch reuk nog smaak aan (2) was. Ook heb ik er een kundig geneesheer over gevraagd, die mij verzekerde, dat er in het zaad niets van de slaapverwekkende kracht (3) noch iets nadeeligs voor de gezondheid is. (4). Omstreeks Zutphen maakt men hier gebruik van; ik meen ook bij Deventer, ja zelfs, dat men te Wilpe een molen heeft, waar men het zaad laat slaan. Ik ben thans niet in de gelegenheid, om er zelve nader onderzoek naar te doen, en dus naauwkeuriger berigten te geven; doch dit onvolmaakt bericht zal genedigzaam zijn, indien de zaak u waardig schijnt, er verdere nasporingen aan te besteden. (5) Gij zult weten, dat men in onze provincie, bij voorbeeld in Westervolde, in de zandgronden ook eene soort van ligt koolzaad, dat men daar rapenzaad noemt, met goed gevolg verbouwt. Men zoude moeten zien, welke van beide zaden de meeste olie (en of ze beiden koeken (6)) opleverden. Won het dan het rapenzaad, dan zotde men nog eene kleine hoeveelheid papaverzaad kunnen zaaien tot olie voor 't gebruik in de huishouding. Daar geringe burger- en boeren-lieden veel olie, in plaats van vet, bij hun eten gebruiken, is deze olie veel zuiverder en smakelijker (7) dan de gewone, en daar de mankoppes in de allerschraalste gronden willen tieren, zoude er geen hoekje in ons vaderland wezen, waar men hier geen gebruik van zoude kunnen maken. Ik zal mij verblijden geachte medeburgers! zoo ik u op het spoor gebragt heb, om ook mijne geringe medeburgers hierin nuttig te zijn.

Groningen, den 25sten van Oogstmaand 1797.

Uwe bestendige lezeres.

Uit het zien van de Nommers, door mij in bovenstaanden brief ingevoegd, zal men bemerkt hebben, dat ik bij het daar aangevoerde eenige aanmerkingen wilde voegen. De schrijfster verzekert bij No. 1, dat men de papaver-olie één jaar moet laten liggen. Dit is niet noodzakelijk, maar men doet zulks, omdat de smaak alsdan te geuriger is. Het zaad proevenale, bevindt men, dat hetzelfde veel van den smaak van goed gedroogde walnoten heeft. Hoe onder de olie wordt, hoe krachtiger en geuriger deze smaak wordt. De schrijfster wil dan bij No. 2 niet zeggen, dat de papaver-olie geenen smaak heeft, maar bedoelt dat dezelve geenen zoo viezen, walgelijken smaak heeft, als men bij slechte boom-olie aantreft. In het zaad zit, gelijk de schrijfs'er bij No. 3 betuigt, geene slaapverwekkende kracht; deze treft men in het hulsel of den bast van den kop van de papaver aan. In de papaver-olie komt niets nadeeligs voor de gezondheid voor, gelijk de schrijfster bij No. 4 aanmerkt. Verdere nasporingen heb ik, waarvan de schrijfster bij No. 5 spreekt, daaromtrent niet gedaan, als alleen wat de soort van zaad en de wijze van innung betreft. Het zaad moet van de grootste soort zijn en de papaver moet eene eenvoudige witte bloem maken. Zoodra het zaad in de koppen begint te russelen, vangt de oogst aan. Die koppen, waarin het zaad nog geen geruisch maakt, late men staan, tot dat zij volkomen rijp zijn. Ik neem een diepen houten bak, waarin ik de koppen werp, die kort onder den grooten kop onder een klein kofje, zeer gemakkelijk, met de hand, van den stengel kunnen losgemaakt worden. Vervolgens snijdt men er het kuifje of kroonijf af, keert ze om en doet aldus, zonder moeite, het zaad in den vergaderbak vallen. De schrijfster wist, tijdens haar schrijven, blijkens No. 6, niet, of het papaverzaad koeken opleverde. Men ontvangt er keurige koeken van, die bijzonder van de geiten gewild zijn. Uit No. 7 blijkt, dat de schrijfster, gelijk ik bij No. 2 meldde, wel degelijk smaak aan de papaver-olie toeschrijft. Ziedaar hetgeen ik hierover te melden weet. Ik kan echter nog niet eindigen, zonder mijne verwondering te kennen te hebben gegeven, dat tot dusver nog geen groot of goedgee landbouwer of landeigenaar op de gedachte is gekomen, om dit zaad in het groot te verbouwen en anderen tot de verbouwing daarvan in het groot heeft opgewekt. Hoe gemakkelijk kon hierop alleen een molen nagehouden worden. Hoe veel winst zou deze onderneming niet opleveren en hoe veel keuriger zou dan niet de olie kunnen worden, daar zij nu gewoonlijk van molens komt, waar men meest altijd ander zaad slaat, waardoor de steenen niet zuiver genoeg zijn en de bewerker de kunst van slaan niet volledig genoeg verstaat. Het gevolg daarvan is dikwelf, dat men de vereischte hoeveelheid olie niet ontvangt en dat de olie menigmalen eenen branderigen smaak heeft.

Oeverijssel, den 28sten Maart 1832.

G.

Proteus.

Niet te onrecht gaf de redactie van het tijdschrift, ter invoering eener nationale kleederdragt, daaraan den naam van EUPHROSINE, eene der drie gratien of bevalligheden, dochters van de godin der liefde, die de fabelleer ons doet kennen. Eene bevallige kleeding verhoogt het uiterlijke schoon der vrouw; en onze Nederlandsche schoonen verdienen, met dubbelen grond, de toeigening van den naam van bevalligheden, niet slechts wat haar uiterlijk, maar, dat onefendig meer zegt, wat haar innerlijk, dat is hare zielshoedanigheden betreft. Met hartelijke belangstelling omhelzen zij al wat den stempel van het edele, goede en schoone draagt; zij waren door alle tijden heen opregte beoefenaressen van deugd en vaderlandsliefde, en gaven daarvan, gedurende de rampen, die den dierbaren grond hare geboorte, bijna twee jaren troffen, de schitte-

rendste bliken. Welk land op EUPHROSINE's roem mag dragen, *Neder-land* voorzeker met dubbele aanspraak. Hier verhoogt haar aanzijn de waarde van het leven; hier vergoedt in den gezelligen, maar vooral in den huisselijken kring, het zielsgenoege bevorderende van hare omgange de zorgen en bekommernissen des maatschappelijken bestaans. Huwelijks-min, huwelijks-trouw en moederliefde zijn der Nederlandsche vrouwen loffelijkste kenmerk, en eigendommelijke zedigheid haar schitterendste diadeem.

En zou het bevorderen van vaderlandsche nationaliteit bij haar dan minder geacht worden dan dit alles? Voorzeker niet. Het invoeren eener kleederdragt, die het aanmoedigen onzer inlandsche industrieën ten oogmerk heeft, en eigen ontworpen mode-wetten daarstelt, draagt de goedkeuring van alle waarlijk Nederlandsche gezinde vrouwen weg, en is reeds door vele met genoegen aangenomen. Worden er hier en daar nog aanzienlijke vrouwen van terug gehouden: de ontwerpsters behooren daarom hare aangevangene taak niet als mislukt te beschouwen: langzamerhand zullen ook deze, nog door ingetogenheid en schroom om voor huzender door te gaan, aarzelende, tot de opvolging der bestaande voorschriften toetreden, waarvan de grondslag vaderlandsche onafhankelijkheid en nationale zelfstandigheid is.

Ook de naam van PROTEUS, aan het tijdschrift voor de Hollandsche heeren-kleeding gegeven, is allezins toepasselijk; van welk tijdschrift wij het eerste nummer voor ons hebben, dat, behalve een bericht der uitgevers, een bericht van de vereeniging voor gezegde kleeding en de bevordering der nationale nijverheid, benevens een zeer lezenswaardig men- gelwerk bevat.

PROTEUS, een der zonen van NEPTUNUS, wordt gezegd het vermogen be- zeten te hebben, dat hij verschillende gedaante-verwisselingen naar wel- gevallen kon aannemen. Die eigenschap in eenen zinnebeeldigen zin op eene naar welgevallen aangenomen kleederdragt toegepast zijnde, achten wij het noemen van gezegd tijdschrift, naar den bedoelden fabelman, zeer eigenaartig.

Door het aannemen eener nationale heeren-kleeding, toonen wij een eigendommelijke welgevallen te koesteren in het bezigen van die middelen, die, in de gegevene omstandigheden, den bloei onzer inlandsche kunstvlijt langzen verhoogen. Het eerste model, door de redactie van dit tijdschrift, dat zich ook tot het aanmoedigen van andere takken onzer industrie en het voorstellen van verschillende voorwerpen van weelde bepaalt, gegeven, zal ongetwijfeld door algemeene navolging den stempel van algemeene goedkeuring verwerven, omdat het eenvoudige zich daarbij aan het net- te maakt. Moge elke navolger zich slechts nitsluitend tot het bezigen van inlandsche laken bepalen, en, daar het de aanmoediging onzer vaderland- sche fabrieken geldt, zich liever getroosten iets meer voor de el te beta- len, dan aan het goedkoopere buitenlandsche fabriek de voorkeur te geven.

Prijs-Courant van Effecten.

Amsterdam, den 7den April.

N. Werk. Schuld 41½ a 42	41½	S. Perp. rente Par. a	47½	47½
» Uitgest. dito a		» Dito Amsterd. 47 a	47½	
» Kans-Biljetten 16 a 16½	16½	» Obl. te Londen a		
» Amort. Sijnd. 69 a 69½	69½	» Uitgest. schuld a		
» Dito dito a		O. Obl. Ween. bank a		
» Loarenten dito a		» Dito a		
» Oorlogslasten 87 a 87½	87½	» Cert. Goll. en Co. a		
» Schatkistbiljet. 1000 99 a 99½	99½	» Obl. Metalliek 82½ a	83½	
» Dito 100 a		» Idem Londen a		
» Dito 50 a		» Dito a		
» Neg. 1831 6 pCt. 92½ a 92½	92½	» Bank-Actien f a		
» Dito 1832 5 pCt. 78½ a 79½	78½	» A. f 100 Roths. a		
» Handelsmaats. a		» Dit. f 250 dito a		
F. Inschrijving 68½ a 69½	69½	N. Cert. Falconnet 72½ a	73½	73
» Dito Certific. a		» Dito Londen a		
R. Obl. Hope en Co. 90½ a 91		D. Neg. Londen a		
» Dito 1828 en 1829 92½ a 93		E. Geconsolideerde a		
» Inschrijving 57½ a 57½	57½	B. Neg. 1824 a		
» Dito Certificat. a		G. Obligatien a		
» Ct. Hamb. Adm. a		» Mexico a		
» Dito Negot. 1831 83½ a 84		P. Aand. Neg. 42 m. a		
» Te Lond. geneg. a		A. Aand. Neg. 3 sted. a		

De prijzen der fondsen, vooral die der Russische en Hollandsche, waren heden zeer geanimeerd; de 2½ en 5 pCt. werk. schuld, waren echter wat opgezet.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 April 1 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 9 D
Den 9 dito 1 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 8 D

Onze waarde Vader, **LUCAS VERDONCK**, overleed heden avond, aan eene onverwachte slijmziekte, in den onderdom van ruim 74 jaren.

ARNHEM, den 7den April 1832.
J. TAATS.
E. J. TAATS,
Geb. VERDONCK.

PROVINCIE GELDERLAND.

OPENBARE AANBESTEDING.

Op Vrijdag den twintigsten April aanstaande, des middags ten twaalf ure, zal, op het Gouvernements-Gebouw te Arnhem, worden over- gegaan tot de openbare aanbesteding:

Van het **DRIEJARIG ONDERHOUD** van den straatweg van Arnhem naar Apeldoorn, te eindigen met den laatsten April 1835.

Het bestek, waarop de aanbesteding geschiedt, zal ter lezing liggen

te Arnhem, op het Gouvernements-Gebouw; te Wageningen, in het Geldersch Welvaren; te Apeldoorn, in den Moriaan; te Dieren, in het Wapen van Gelderland; te Zutphen, in den Hollandschen Waan.

Nadere aanwijzingen zullen te bekomen zijn bij den Heer Hoofd-Ingenieur **F. BEIJERINCK**, te Arnhem, en den Heer In- genieur **D. I. B. B. E. T. S.**, te Zutphen.

Arnhem, den 4den April 1832.

De Gedeputeerde Staten der Provincie Gelderland,

VAN HEECKEREN VAN KELL.

Ter ordoonantie van dezelve,

De Griffier der Staten,

M. J. VRIJINGA.

OPENBARE VERKOOP.

BUITENGOED ROELFINK.

Dit aangepaam en vrolijk gelegen **BUITENGOED**, waar van de omschrijving vermeld is in Maandnummer Courant van den 17den 24sten en 29sten Maart, en in de Arnhemsche Courant van den 15den, 22sten en 27sten Maart 1832, is op den 2den April ingezet voor den prijs van twaalf duizend vijf en vijftig guldens, en zal (naar genoegen geldende) finaal verkocht worden, met dadelijke aan- vaarding, op Maandag den 16den April 1832, des namiddags ten dub- ure, in het Zwijnshoofd, te Zutphen.

Informatie te bekomen bij den Heer Notaris **SCHLUITER** en **Mr. Th. van LAMSWEERDE**, te Zutphen.

§ + + Men is voornemens, op Donderdag den 19den April 1832, te Zutphen, in de Waterstraat No. 897, onder meer op- dere **MEUBILAIRE GOEDEREN**, te verkoopen, een zeer **WELLEDIG HUIS-OR- GEL**, omtrent hetwelk alle verlangd wordende inlichtingen te be- komen zijn bij den Heer **J. PRINS**, Orgaanist enz. te Zutphen.

VERKOOPING VAN BOEKEN.

Op Maandag den 16den April 1832 en volgende dagen, zal de Boek- handelaar **T. BARENDSE** te Rotterdam, ten zijner zijde, verkoopen: eene aanzienlijke verzameling wel geordnede Latijnse, Fran- sche, Engelsche, Hoog- en Nederduitsche **BOEKEN**, in verschil- dene wetenschappen, benevens eene schoone collectie van **afbeel- dene SCHILDERYEN, TEEKENINGEN en PRINTEN, en EIER- HEBBERYEN**; waarvan de catalogus bij den Verkooper te bekomen is.

+ + + **UITDEHANDTEKOOP**: eene partij + + zuivere **ZEEP-ASSCHEN**. Te bevragen bij + de Eigenaars **DE JONGHEERE, DE B. ANDT EN COMP.**, Zeezieders te Dordrecht.

+ § § **TE HUUR**, eene welgelegen **STEEN- en + PANNENBAKKERY**, met het daartoe be- + hoorende, in de nabijheid van het dorp **Winterswijk**. Deze Fabrick, met de daarbij gelegen **BOERDEBY** en **LANDERYEN**, is tevens **UITDEHANDTE- KOOP**, zoo mede ook andere **ASTE GOEDEREN**, als **HUIZEN, LANDERYEN** enz. Wantonder een aanzienlijk **HEERENHUIS**, met verschiedende **BOVEN- en BENEDEN KAMERS, STALLING** enz, alles gelegen in en nabij het bovengemelde Geldersche dorp **Winterswijk**. Adres onder letter **W.**, met franco brieven, aan den Heer **Mr. J. B. ROELVINK**, Notaris aldaar, of **W. C. WANSE- LEVEN**, Boekhandelaar te Zutphen.

§ § § **TE HUUR**, op te land te verwarde, een klein doek aangepaam **BUITENGOED**, genaamd **de Garsink**, gelegen onder **Winterswijk**, in de nabijheid van de stad **Zutphen**, in Gelderland; in de nabijheid der rivier des **Yssel**, en ligt bij den grooten **Baaksen Dijk**, zijnde het **Huis** wel ingerigt en voorzien van vijf **KAMERS**, waarbij behoort **STALLINGEN** en een voordeelige **MOESTUIN**. Informatie te bekomen, (mits brieven franco) bij den Heer en **Mr. Th. van LAMSWEERDE**, op de Markt te Zutphen.

De ondergeteekende maakt aan de belangheb- benden bekend, dat alle **Maandagen, Dön- derdagen en Zaturdagen** eene **DILT- GENG** van **Z. M. O. L. L. B.** op **G. R. O. N. I. N. G. A. N.** en denzelfden dag terug niet, en niet in den tijd van 15 uren overrijdt, en dat het **Wagen** onbestaat is. De **Wagen** rijdt bij den **Ondernemer** af, van het **Bogman** te **Hul- ve Maan**, in de **Smeden**, te **Zwolle**, waar men tevens **Rijdingen** en **Paarden** voor eenen eivleien prijs en onder verzekering eener prompte bediening, te huur kan bekomen.

G. J. FOLKERT,
te Zwolle.

§ + § Men vraagt in eene **Kostschool**, tegen primo Mei, eene § + **ZINDELYKE** en **TROUWE KEU- § KENMEID**, van de Gereformeerde Godsdienst, en niet beneden de dertig jaren oud. — Adres ter Boek- en Courantdruc- kerij van **C. A. THIEME**, te Arnhem, onder letter **B**. Brieven franco.